

Joxe Manuel Apalategi Tolosa

*Ataun,
Gipuzkoa
(1927-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Joxe Manuel Apalategi, ataundarra. Basoan lan egin zuen, batez ere ikazkintzan, baina baita bakantze-lanetan eta zuhaitzak aldatzen ere. Aita ere basoan lanean ibilia zen arren, bere kabuz ikasi zuen lanbidea, lanean jardunda. Pago-motzen eta inausketaren inguruko kontuak jasotzeko egin zitzaion elkarrizketa. 83 urte zituen elkarrizketa egin zitzaionean.

Zintak

ATA-039

- **Proiektua:** Gipuzkoako zuhaitzi motzak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirre 'Marron', Jose Ramon - Aragon Ruano, Alvaro
- **Data:** 2010-11-04
- **Iraupena:** 25 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Gipuzkoako Foru Aldundia

Pasarteak

1. Basoan lanean, zuhaitzak aldatzen eta ikazkintzan

- **Erref:** ATA-039/002
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:00:15. **Bukatu:** 00:02:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Basoan lan egin izan du, bakantze lanetan, zuhaitzak aldatzen, ikatza egiten... Garai batean pinuak eta pagoak aldatzen ibili ziren Aldundiarentzat. Beraiek aldatutako pagoak bota egin zituzten gero, nekez irteten zela eta. Ikatza batez ere Orbegozo lantegiarentzat egiten zuten, burdinurtua egiteko. Duela gutxi bota duten harizti baten inguruko kontuak.

2. Zuhaitzen inausketaren inguruko azalpenak

- **Erref:** ATA-039/004
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:02:16. **Bukatu:** 00:05:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Zuhaitzen inausketaren inguruko azalpenak. Udaberrian egiten zuten, apiril inguruan. Ilargia kontuan izaten zen: pagoa ilberrian, haritza ilbeheran. Pagoa ilberrian botaz gero, zuria ateratzen da; ilbeheran botaz gero, berdea. Inausketa nola egiten zuten.

3. Inausitako adarrekin txondorra

- **Erref:** ATA-039/005
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:05:21. **Bukatu:** 00:06:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak
- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Inausitako adarrekin txondorra egiten zuten. Urte hasieratik hasten ziren egurra txikitzen eta maiatz aldera bukatzen zuten. Gero txondorra udaran egiten zen.

4. Egurra eskuz mozten zuten

- **Erref:** ATA-039/006
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:06:17. **Bukatu:** 00:08:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Egurra eskuz mozten zuten, esku-zerrarekin edo aizkorarekin. Gogoan du behin oholak eginda atera zutela materiala. Horretarako, arpana erabiltzen zen. Prozesuaren inguruko azalpenak.

5. Basoko langileak

- **Erref:** ATA-039/008
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:08:41. **Bukatu:** 00:10:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aita ere basoan ibiltzen zen lanean, baina basoko lanean bere kabuz, lanean jardunda, ikasi zuela dio. Taldeetan edo "lantegietan" ibiltzen ziren. Bere nagusia aiarra zen: Felipe Artza. Hiru ziren nagusiak eta Orbegozo lantegiarentzat lan egiten zuten. Gogoan du Igaratzatik behera behin 28 lagun aritu zirela lanean.

6. Alda-pagoak, bereziak

- **Erref:** ATA-039/013
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:14:49. **Bukatu:** 00:18:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak
- Natura » Flora
- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Alda-pagoek 3-4 metroan enborra lisoa izaten zuten. Kanpotik ekarritakoa zen, baina ez daki nondik. Gaur egun ez da halakorik ikusten. Egurra ikatza egiteko erabiltzen zen. Enborra dinamitarekin txikitzen zuten. Hemengo pagoen

aldean egur asko ematen zuen, 4-5 erro izaten zituen eta. Alda-pagoa edo pago-motza inausitakoa izaten zen. Non hazten zen. Lurrak eta egutera edo ospelean egoteak zerikusia izaten du zuhaitzetan.

7. Basoko lana, gogorra: gau eta egun bertan

- **Erref:** ATA-039/014
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:18:14. **Bukatu:** 00:20:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Basoan "lantegian" lanean jarduten zutenean, txabola egin eta bertan lo egiten zuten. Sukaldaria edo "arrantxeroa" izaten zuten. Lan gogorra zen basokoa. Soldata. Gerraostean, errazionamendu sasoian, ardoa errazionamenduan eta ogi eskasia ere egon zen. Babarekin bakarrik pasa behar eta hura ere zomorroekin.

8. Materiala mandoekin eta kableekin ateratzen zuten basotik

- **Erref:** ATA-039/016
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:20:34. **Bukatu:** 00:22:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Alda-pagoa materialetarako ere erabiltzen zen. Gerriarekin, enborrarekin, oholak egiten ziren, liso-lisoa izaten zen eta. Materiala nora ateratzen zuten, lehenbizi mandoekin eta gero kablean. Gurdirik ezin sartu, bide txarrak zeudelako.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-07

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com